

رحم تکشاخ چیست؟

رحم تکشاخ نوعی ناهنجاری ساختمانی رحم است که در اثر تکامل ناقص یا عدم تکامل کامل ساختارهای تشکیل‌دهنده رحم در مراحل اولیه رشد جنینی ایجاد می‌شود.

علاوه بر تفاوت در شکل خارجی رحم (که ممکن است برای مثال ظاهری شبیه موز داشته باشد)، ممکن است در کنار رحم تکشاخ، بخش کوچک‌تر و ابتدایی دیگری از رحم که «شاخ ابتدایی رحم» نامیده می‌شود نیز تشکیل شود. این شاخ در نتیجه تکامل ناقص ایجاد می‌شود و ممکن است دارای پوشش داخلی رحم (آندومتر) عملکردی باشد یا نباشد.

رحم تکشاخ چگونه ایجاد می‌شود؟

رحم تکشاخ حدود ۲۰ درصد از تمام ناهنجاری‌های تکاملی ساختمان رحم را تشکیل می‌دهد. در مراحل اولیه رشد جنین، بین هفته‌های ششم تا هشتم بارداری، رحم در حال شکل‌گیری است. هرگونه اختلال در روند طبیعی تکامل طی این دوره می‌تواند منجر به ایجاد ناهنجاری‌های ساختمانی رحم، از جمله رحم تکشاخ، شود.

رحم تکشاخ چگونه تشخیص داده می‌شود؟

اولین روش تشخیصی، سونوگرافی واژینال است که میزان دقت گزارش‌شده آن بین ۹۰ تا ۹۲ درصد است. روش رایج دیگر تصویربرداری با تشدید مغناطیسی (ام‌آر‌آی) است که با وجود هزینه بالاتر، دقتی در حدود ۹۶ تا ۱۰۰ درصد دارد.

سونوگرافی سب‌بعدی و ام‌آر‌آی، بدون نیاز به اقدامات تهاجمی بالقوه مضر، امکان ارزیابی دقیق‌تر شکل خارجی رحم و حفره داخلی آن را فراهم می‌کنند. روش‌های تشخیصی تکمیلی شامل لاپاروسکوپی، هیستروسکوپی و هیستروسالپینگوگرافی هستند که همگی روش‌هایی تهاجمی‌تر محسوب می‌شوند.

عوارض احتمالی رحم تکشاخ چیست؟

در میان تمام ناهنجاری‌های تکاملی رحم، رحم تکشاخ پایین‌ترین میزان بقای بارداری را دارد. میزان تقریبی تولد نوزاد زنده حدود ۵۰ درصد است. همچنین زایمان زودرس در حدود ۲۰ درصد موارد، سقط خودبه‌خودی در حدود ۳۴ درصد موارد و مرگ داخل رحمی جنین در حدود ۱۰ درصد موارد گزارش شده است.

گزینه‌های درمان و مدیریت چیست؟

ممکن است بین شاخ ابتدایی رحم و حفره داخلی رحم تکشاخ ارتباط وجود داشته باشد یا وجود نداشته باشد. اگر این دو حفره به یکدیگر متصل نباشند و پوشش داخلی شاخ ابتدایی عملکرد طبیعی داشته باشد، خون‌قاع‌دگی ممکن است به جای خروج از بدن، به سمت حفره شکم بازگردد. این وضعیت «قاع‌دگی رتروگراد» نامیده می‌شود.

در صورت وقوع این حالت، ممکن است در نهایت آندومتریوز ایجاد شود. همچنین احتمال بروز عوارض دیگری مانند بارداری خارج‌رحمی، یعنی بارداری خارج از حفره رحم، نیز وجود دارد. به دلیل این خطرات بالقوه، معمولاً برداشتن شاخ ابتدایی رحم از طریق جراحی توصیه می‌شود.

آخرین به‌روزرسانی: ۳۱ اوت ۲۰۲۳

سلب مسئولیت

محتوای این بروشور/وبسایت صرفاً برای اطلاع رسانی عمومی ارائه شده است و نباید به عنوان جایگزین توصیه پزشکی تخصصی در نظر گرفته شود. پیش از انجام یا خودداری از هر اقدامی بر اساس این اطلاعات، لازم است مشاوره پزشکی حرفه‌ای متناسب با شرایط فردی خود دریافت کنید. اگرچه تلاش شده اطلاعات بهروز باشد، هیچگونه تضمینی در مورد دقت، کامل بودن یا بهروز بودن محتوا ارائه نمی‌شود.

مترجم:

دکتر آناهیتا دادعلی، پزشک، لینکلن شایر، انگلستان

ویراستار:

دکتر سولماز پیری: پریناتولوژیست، سفیر ایزوگ در خاورمیانه و شمال آفریقا و عضو کمیته‌های بیسیک ترینینگ و ویزوگ